

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 15 (1468). Виходить щотижня. 9 КВІТНЯ 1982 РОКУ. Ціна 2 коп.

Наш рапорт XXIV з'їздові ЛКСМУ

Шеститисячна комсомольська організація Одеського державного університету гаряче вітає делегатів XXIV з'їзду комсомолу України.

Доповідаємо посланцям комсомолії республіки, що, йдучи назустріч комсомольським з'їздам, всі академічні групи включились в змагання за право називатися кращою групою передз'їздивської вахти. За підсумками зимової сесії 134 групи навчаються без невикладачів, в 48 групах вчать тільки на «добре» і «відмінно», 270 комсомольських груп виконали колективні передз'їздивські завдання, в університеті 12 Ленінських та іменних стипендіатів, 630 відмінників навчання, понад 200 дипломних робіт рекомендовані до запровадження у

виробництво. Бійцями студентських загонів освоєно понад 2 млн. крб. капіталовкладень. В складі Всесоюзного студентського загону імені XIX з'їзду ВЛКСМ будуть трудитись бійці безплатного загону Одеського університету, зароблені гроші вони вирішили перерахувати підшефному дитячому будинку.

Завіряємо делегатів з'їзду в тому, що студентство, вся молодь університету зроблять все для того, щоб відмінним навчанням, ефективним науковим пошуком, ударною працею, активною життєвою позицією відповісти на піклування рідної Комуністичної партії, виконати рішення партії і комсомолу.

КОМСОМОЛЬСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ОДУ.

В ПАРТКОМУ ОДУ

На своєму черговому засіданні партійний комітет ОДУ заслухав питання про роботу бухгалтерії та відділу постачання по забезпеченню учбового процесу і науково-дослідних робіт.

Коллективи бухгалтерії та відділу постачання проводять певну роботу, спрямовану на поліпшення фінансового і матеріально-технічного забезпечення учбового процесу. Партійна організація АГЧ і керівництво університету приділяють постійну увагу роботі цих підрозділів.

Проте, як показала перевірка комісії парткому, ще є істотні недоліки в роботі бухгалтерії та служби постачання. Фінансування учбового процесу погано планується. Незадовільно здійснюється оплата рахунків за обладнання і матеріали, придбані для учбових цілей. При фінансуванні науково-дослідних робіт практикується неправильний,

недиференційований підхід до витрачання госпдогвірних засобів, що перечислюються замовниками для забезпечення конкретних тем. Виявлено незадовільне фінансування важливих тем в госпбюджетних наукових підрозділах.

Серйозні недоліки та помилки ще є в бухгалтерському обліку, в його методиці. Матеріально-технічне забезпечення учбового процесу та НДР теж здійснюється слабо.

Партійний комітет ОДУ прийняв постанову, спрямовану на виправлення всіх цих недоліків, намітив конкретні заходи по суттєвому поліпшенню роботи служби постачання і бухгалтерії університету.

На засіданні парткому було заслухано також питання про роботу партійних бюро юридичного факультету і факультету РГФ з етичного та естетичного виховання сту-

дентів. З інформацією з цього питання виступив голова комісії парткому проф. Г. А. В'язовський. Прийнята постановою спрямована на посилення роботи в галузі етико-естетичного виховання на факультетах в світлі рішень XXVI з'їзду КПРС, XXVI з'їзду Компартії України і Постанови ЦК КПРС «Про подальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи».

Партбюро факультетів, кафедр, всьому викладацькому складу рекомендовано повніше використовувати такі форми виховної роботи, як лекції, бесіди, диспути про етику професії, про переваги радянського способу життя, про високий моральний обов'язок і відповідальність майбутнього спеціаліста, про всебічне і гармонійне виховання особистості, художню самодіяльність та інше.

Новини техніки

Зі швидкістю 360 рядків за хвилину працює факсимільна приймально-передавальна апаратура «Луга», серійний випуск якої розпочався Львівським виробничим об'єднанням імені 50-річчя Жовтня. Вона здатна передавати і з високою якістю відтворювати на електрохімічному папері найрізноманітніший креслярський і текстовий матеріал. Завдяки скороченню часу зайнятості каналів зв'язку майже вдвічі збільшується об'єм прохідної інформації.

На знімку: контролер ОТК Н. Е. Кисельова готує до відправки «Лугу».

(Фотохроніка РТАУ).

ВСЕСОЮЗНИЙ ЛЕНІНСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ СУБОТНИК

Плакат В. НАУМЦЯ.

НЕЗАБУТНЄ 10 КВІТНЯ

10 квітня 1944 року Радянська Армія визволила від фашистських загарбників нашу Одесу. Цей славетний день назавжди вписаний в історію Великої Вітчизняної війни.

Завтра всюди пройдуть вечори, присвячені 38-й річниці визволення міста-героя. Студенти, співробітники, викладачі ОДУ в цей день покладуть вінки до пам'ятника Невідомому матросу, зустрінуться з ветеранами війни. В парку «Перемоги» відбудеться районна військово-спортивна гра «Звільнення», в якій візьмуть участь студенти університету.

На багатьох факультетах 10 квітня будуть працювати трудові десанти. Студентський загін юридичного факультету «Політ» візьме участь в роботі студентської бібліотеки, загін «Атланти» — у будівництві готелю «Супутник».

В професійно-технічних училищах №№ 11, 17 та інших підшефних організаціях силами лекторських груп факультетів будуть прочитані лекції на військово-патріотичну тематику.

А. ВІДОМИЙ.

ОДИН З КРАЩИХ В МІСТІ

Виконуючи рішення XXVI з'їзду КПРС «Економіці — бути економічною», комсомольська організація ОДУ взяла активну участь в міському місячнику студентської молоді по збиранню макулатури. За підсумками розгор-

нутого соціалістичного змагання на честь XIX з'їзду ВЛКСМ та XXIV з'їзду ЛКСМУ комсомольська організація університету збирала 2,3 тонни макулатури і зайняла одне з призових місць.

Г. АНТИПЕНКО.

У СКЛАД ОКОУЖНИХ КОМІСІЙ

20 червня по всій країні пройдуть вибори в місцеві ради народних депутатів та вибори у народні судді.

Передових співробітників, активних громадських діячів висувають зараз колективи факультетів, лабораторій, кафедр нашого університету у склад окружних виборчих комісій по виборах у місцеві Ради народних депутатів.

КАФЕДРА ДО ЮВІЛЕЮ

Кафедра наукового комунізму, як і весь колектив нашого ордененосного університету, активно включилась в роботу по гідній зустрічі 60-річчя утворення СРСР. Як важливий теоретичний і політичний документ сприйнято постанову ЦК КПРС «Про 60-у річницю утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік». Партийна група кафедри обговорила цю постанову на зборах і розробила партійні заходи. Рішення партгруп лягло в основу наукової, учбової та виховної діяльності викладацького і лаборантського складу.

Вся наукова діяльність кафедри організована в світлі рішень XXVI з'їзду КПРС, коректується у відповідності з документами КПРС про 60-річчя СРСР. В ній важливе місце займають питання пролетарського, соціалістичного інтернаціоналізму, національних відношень СРСР, а також актуальні проблеми сучасності, зокрема комуністичне виховання студентів. Група викладачів та аспірантів кафедри у складі професора Д. Н. Щербакова, доцентів В. В. Попкова, Ф. В. Резніка, К. І. Савицького, А. І. Скрипник, асистентів С. Б. Машарова, В. Ф. Сиволюгі, Н. Є. Степанової, аспіранта Ю. І. Касілова та інших готуються взяти участь в конференціях суспільствознавців вузів Південного регіону Української РСР, присвячених 60-річчю СРСР. Тематика, пов'язана з цим важливим ювілеєм, органічно ввійшла в порядок денний методологічного і психологопедагогічного семінарів кафедри.

Наукові студентські гуртки всіх факультетів також розгорнули підготовку до 60-річчя СРСР. Оновлена і доповнена тематика, в якій в зна-

чній мірі висвітлено сучасне життя радянського суспільства, радянський спосіб життя, процес розвитку і зближення націй та народностей СРСР. За підсумками обласного туру IX Всесоюзного конкурсу багато студентських робіт одержало відмінні оцінки. Це доповіді студентів юридичного факультету В. П. Лазовського, Л. В. Лазовської, фізичного факультету О. В. Глушкова та інших.

Високу оцінку одержали також роботи студентів із Афганістану Забай Саліка і Мулькей Джан, із Гвінеї — Конде Намуду і Думбуїа Фрамуду.

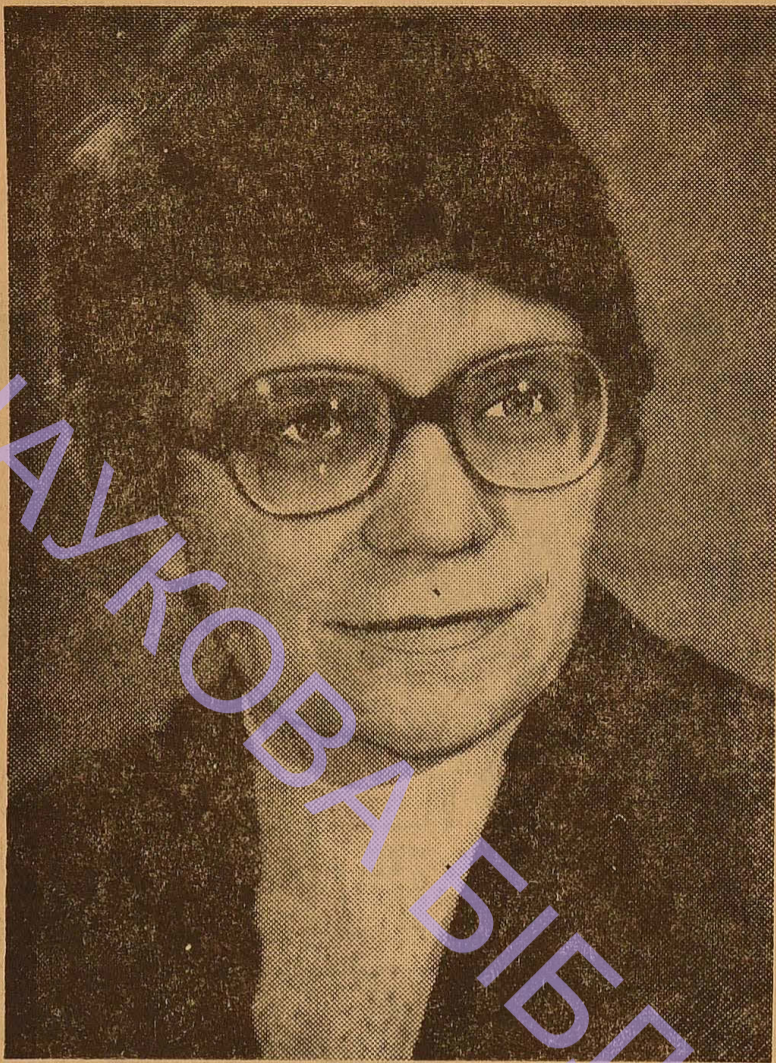
Матеріали ювілею широко включені в учбовий процес. Список обов'язкової літератури до лекцій і семінарських занять, заліків і державних екзаменів поповнився цінними першоджерелами — постановою ЦК КПРС «Про 60-у річницю утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік» та промовою Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР товариша Л. І. Брежнєва на XVII з'їзді радянських профспілок.

Всі форми занять, особливо лекції, відбивають успіхи СРСР в комуністичному будівництві. На семінарських заняттях студенти підкреслюють важливість для революційного руху історичного досвіду Країни Рад, радянського народу як нової історичної суспільності людей. Ювілейна тематика стала надбанням студентських рефератів, котрі розкривають актуальні питання внутрішньої і зовнішньої політики Радянської держави. Вона відбита в учбово-методичній роботі кафедри. Учбово-методичний кабінет кафедри підготував виставку книг, присвячену 60-й річниці утворення СРСР.

В ці дні підготовки до 60-річчя СРСР виховна робота колективу кафедри серед студентів університету і студентів м. Одеси та області виявилась особливо насиченою. Викладачі кафедри виступають перед студентами і молоддю з лекціями і доповідями, присвяченими ювілею. Для воїнів Радянської Армії розроблено і читається спеціально до 60-річчя СРСР, цикл лекцій. В ньому зайнято весь викладацький склад кафедри. Члени кафедри являються також учасниками громадсько-політичних кампаній, виїжджають в підшефні Іванівський, Красноокнянський та інші райони області з лекціями і призначеними для партійно-господарського активу, пропагандистів, лекторів, студентів радгоспів і колгоспів.

Різноманітна діяльність колективу кафедри наукового комунізму по гідній зустрічі 60-ї річниці утворення СРСР творчо продовжується.

Д. ЩЕРБАКОВ,
професор, зав. кафедрою наукового комунізму ОДУ.

Ніна Георгіївна ЮРТЕЛАЙТИС — старший науковий співробітник кафедри мікробіології, заступник голови головної групи комітету народного контролю університету. Вона веде велику учбову роботу з народними контролерами, бере участь в оглядах засобів гласності, у рейдах комітету НК. Зараз Ніна Георгіївна разом з комісією бере участь в перевірці роботи старост академічних груп та деканатів з старостами.

**НАЗУСТРІЧ
XIX З'їзду
ВЛКСМ**

3 ПОТРОЄНИМИ УСПІХАМИ

На III курсі юридичного факультету друга група найсильніша. Колектив численний — 30 осіб, в ньому діє міцний партійний і комсомольський актив (в групі 6 комуністів), майже кожен студент виконує певне громадське доручення. Але сказати, що наше навчання і вся громадська діяльність проходять без певних протиріч і недоліків, не можна. Як ми склали зимову сесію? Академборжників немає, це правда, але ж немає і жодного відмінника! Цілий ряд кращих студентів — З. Шонія, О. Чупахіна, Л. Єлісеєва, Ю. Оленчук — лише наближаються до цього, та ніяк не зроблять якісного стрибка, щоб стати відмінниками. А це в свою чергу відбивається і на якійсь успішності колективу.

Успішність за кількістю стопроцентна, а от якість — лише 51%, а раніше, в літню сесію, вона була значно вищою — 60%.

Постійно чуєш: «III курс найважчий!» Можливо. Та хіба найважчі справи обов'язково виконуються гірше? Чому ми не завжди усвідомлюємо, що по-справжньому, по-партійному, жити — це подвиг, якого вимагає життя, час, трудовий радянський народ, партія, комсомол, героїчні стрімліття будівників нових міст, заводів, КАМазу, БАМу, творців космічних ракет і т. д.

Ми про це чимало говоримо і на політгодинах, і на зборах партійного та комсомольського активу, в розмові з куратором, в особистих суперечках, іноді досить гарячих, бо декому ще треба до-

казувати на прикладах, взятих із життя і художньої літератури, що жити середняком просто нецікаво, не личить це нашій крилатій молоді. Адже у кожного з нас ще стільки справ попереду, і щоб найкраще їх виконувати, треба озброїти себе великими знаннями і глибоким засвоєнням марксистсько-ленінського вчення, партійних документів нашого часу, історії культурних надбань людства, загартовувати себе і морально і фізично. Адже ми — юристи, люди, які безпосередньо творять в суспільстві певний порядок, гармонію і цим активно наближають комуністичне завтра.

Тому так радієш, коли в твоїй групі на очах збагачується скарбниця добрих справ. Скажімо, Анатолій Гуртовий одержав подяку за чудову роботу з неповнолітніми, з тими, що порушували в школах дисципліну, погано вчилися, а тепер чимало з них живе по-іншому — по-справжньому. Певні успіхи в цій важкій, але почесній діяльності мають і інші студенти: Світлана Курнос, Ольга Задерака і так далі.

На черговому засіданні

наукового гуртка Юрій Оленчук прочитав прекрасну доповідь з адміністративного права, що викликала у присутніх бурхливу творчу реакцію. Політсектор Любов Єлісеєва влаштувала на полігоні цікаву зустріч з ветераном війни, з досвідченим слідчим нашого міста. Парторг студентської партійної групи курсу Зураб Шонія провів чудову бесіду про тих, хто не встигає в навчання і пропускає заняття, — і це теж згодом вплинуло, дало позитивні результати. А лекція в школі, стінгазета, спортивні змагання, культурний театр, загальне творче піднесення напередодні дня факультету... Чимало хорошого робиться!

Шкода тільки, що робиться це частіше всього окремими найбойовитішими активістами. А цілий ряд студентів живе ще отими середнячками, вважаючи нерідко, що головне — непогано вчитись, одержати спеціальність, диплом, хороше місце для роботи, зарплату, квартиру, а все інше — зайва суета сует.

Ми, юристи, не кабинетні працівники, не кар'єристи, щоб так заявляти, ми краще від усіх інших спеціалістів повинні розуміти, що наша практика — творча, і творчість ця пов'язана тільки з людьми. Іншого матеріалу нам просто не дано. Тому працювати нам треба гаряче, пристрасно, цілеспрямовано, по-партійному принципово, — так, щоб зустріти XIX з'їзд ВЛКСМ потроєними успіхами.

Г. ПИМОНОВ,
студент III курсу,
2 група, юридичний факультет, староста групи.

«ЗА НАУКОВІ КАДРИ»

ПЕРЕКЛИЧКА АКАДЕМГРУП,

ЩО ЗМАГАЮТЬСЯ НА ЧЕСТЬ XIX З'їзду ВЛКСМ

З ініціативи комсомольських організацій — групи математичних методів фізики (IV курс, мехмат) та групи філологічного факультету (IV курс, українське відділення) — в університеті широко розгорнулось змагання між учбовими групами в честь комсомольської передз'їздівської вахти. Багато студентських колективів заключили між собою договори про змагання, взяли підвищені зобов'язання. Підсумки змагання будуть підведені на початку травня.

За рішенням комітету ЛКСМ ОДУ в квітні проводиться переключка груп, що змагаються, а також взаємоперевірка і взаємодивідування активами груп-суперників. Сьогодні в цьому бойовому учбовому заході взяли активну участь групкомсори двох факультетів — історичного та РГФ. А серед них попереду йдуть історики.

Хорошими успіхами ознаменувала свою трудову діяльність 1 група IV курсу (комсорг С. Главчева). За підсумками зимової сесії в групі успішність стопроцентна, якість складає 75%. З відмінників, громадськими дорученнями охоплено 20 членів ВЛКСМ, які добре виконали два передз'їздівські завдання комітету комсомолу, вся група (28 студентів) активну участь бере в лекторській діяльності, прочитавши в другому півріччі 45 лекцій. Шість молодих науковців групи своїми цікавими

науковими роботами взяли участь в IX Всесоюзному конкурсі наукових студентських робіт. Не менш активно включилась група в роботу конференції, присвяченій 1300-річчю утворення Болгарії. Колектив плідно щастує над військовою частиною — концертами і лекціями. В третьому трудовому семестрі 6 комсомольців стануть бійцями будівельних загонів. 2 комсомольці — постійні учасники педагогу №2. Це вони гаряче включилися в збирання макулатури, на високому рівні провели трудовий десант на будівництві готелю «Супутник».

Намагається не відставати від цієї групи в усіх важливих заходах рідного вузу і 1 група III курсу істориків (комсорг О. Когут). Правда, якість знань тут дещо нижча — 56%, зате відмінників 4, прочитано вже 47 лекцій, 4 роботи послано на IX Всесоюзний конкурс студентських наукових робіт. В цій групі кожний студент — активний учасник наукового гуртка. Проведено 26 зустрічей з ветеранами Великої Вітчизняної війни, в III трудовому семестрі беруть гарячу участь 5 комсомольців. І ряд інших заходів також проведено на найкращому бойовому рівні. Це ті студентські колективи, з яких всі повинні брати приклад, вивчати і запроваджувати в себе творчий змістовний досвід їхньої роботи.

Комітет комсомолу ОДУ.

9 квітня 1982 р.

КУРАТОР. ЙОГО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

В комплексі ідейно-виховної роботи, що праводиться на юридичному факультеті, важлива роль належить кураторам. Для цієї форми роботи залучається майже 75% викладачів, що, безперечно, підвищує її ефективність і забезпечує нерозривний зв'язок учбової і виховної роботи.

Практика роботи куратора з групою (курсом) на протяжє всього періоду навчання дозволяє орієнтуватися на постановку і рішення не тільки поточних, але і висування довготривалих цілей, урізноманітнювати форми і методи виховання, глибше узагальнювати та аналізувати досвід роботи.

Партійне бюро факультету належну увагу приділяє контролю за організацією планування роботи кураторів і її втіленням в життя. Система планування охоплює план організації ідейно-виховної роботи на факультеті, план роботи партбюро з кураторами, план політико-виховної роботи на кафедрах, план роботи академічних груп, роботи з іноземними студентами, роботи по ГПП, факультетського семінару кураторів. Такою постановкою планування забезпечується нерозривність трудового, морального і політичного виховання студентів, досягається чіткість в організації роботи і можливість надання кураторам необхідної допомоги.

Досить поширена практика обговорення роботи діяльності кураторів на засіданнях кафедр і в партгрупках кафедр. Заслуговує в цьому відношенні схвалення кафедра державного та адміністративного права, на якій подібні обговорення ведуться за участю студентського активу. А нещодавно пройшло обговорення за участю I—IV курсів і такого питання: «Завдання колективу кафедри в світлі матеріалів Всесоюзної

наради завідуючих кафедрами суспільствознавчих наук (жовтень 1981 р.)». Прийнято розгорнуте рішення, адресоване кураторам, що працюють на кафедрах. З ініціативи кураторів старших курсів була проведена цікава зустріч випускників державно-правової спеціалізації зі студентами цієї ж спеціалізації.

Велику роль в підвищенні методологічної майстерності, в наданні їм практичної допомоги відіграють загальноуніверситетські семінари, що планомірно проводить член парткому ОДУ тов. Є. П. Муратчаєва.

Проте деякі молоді куратори недооцінюють такої форми підвищення своєї майстерності, не відвідують семінари. Значимую рисою діяльності багатьох кураторів стає творчий пошук, виключна працездатність, різноманітні форми естетичної, атеїстичної, ідеологічної та інші форми роботи.

Цікаво працює з першкурсниками доцент Л. Ю. Долгополова, що особливій ролі надає індивідуальній роботі. Плідна, пошукова, самовіддана і робота доцента Д. А. Бекерської, що знайшла свої деталі в профорганізації, зважені форми згуртування студентського колективу, мобілізації його на рішення поставлених перед радянською молоддю завдань. Нещодавно на загальноуніверситетській конференції кураторів за хорошу роботу були відзначені також доценти К. І. Удалих, М. Г. Смола, ст. викладач О. К. Бєлявська.

Робота кураторів в тісному контакті з громадськими організаціями служить прекрасною запорукою їх подальшої успішної діяльності.

С. СУХОВСЬКА,
доцент кафедри
політекономії,
член партбюро
юридичного факультету.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ СТУДЕНТІВ ОДУ

В ОДУ почала свою роботу 38 студентська звітна наукова конференція. На пленарному засіданні з вступним словом виступив ректор Одеського державного університету В. В. Сердюк.

Про роботу студентського наукового товариства розповів голова СНТ студент III курсу фізичного факультету Олександр Тимофєєв. Він відзначив, що різними формами наукової роботи охоплено 87 процентів студентів денної форми навчання, і ця цифра постійно зростає. Зараз в ОДУ працює 131 гурток та 105 проблемних груп.

Успішно працюють студенти над виконанням господарсько-договірної тематики. До виконання 112 господарських тем було залучено 893 студента, 59 держбюджетних тем — 1447 студентів. Об'єм робіт, виконаних студентами по господарствах, перевищив 1 млн. крб.

Але ще не всі резерви розвитку наукової творчості студентів використовуються нами повністю. Так, наприклад, визріла необхідність створення перспективних форм роботи. Однією з таких форм являється дискусійний клуб студентського наукового товариства.

Перспективною формою роботи з студентами є науково-дослідницькі студентські загони. Один такий НДСЗ створено на базі студентського конструкторського бюро теплофізики, який очолюють науковий керівник завідуючий кафедрою теплофізики доцент М. М. Чесноков та командир загону аспірант кафедри С. Мосійчук.

За останні роки значно підвищилась кількість опублікованих студентських робіт в різних наукових виданнях країни. На Всесоюзному конкурсі студентських робіт з природничих, гуманітарних та технічних спеціальностей беруть участь 40 студентських робіт. Робота студенток геолого-географічного факультету І. Дяченко та Л. Ляхової нагороджена медаллю «За кращу наукову студентську роботу». П'ять студентських робіт відзначені дипломами.

З доповідями: «60-річчя утворення СРСР — торжество ленінської національної політики» виступила студентка III курсу історичного факультету А. Данькова, «Експедиція по спостереженню сонячного затемнення 31 липня 1981 року» виступили студенти фізичного факультету А. Карнашов та Ю. Яворський.

В наступні дні роботи 38 звітної-студентської наукової конференції відбулися засідання секцій з спеціальних та громадських наук.

Г. ПЕТОВИИ.

СТОРИЧЧЯ ТЕАТРУ КОРИФЕЇВ

Цього, 1982 року прогресивне людство у відповідності до календаря пам'ятних дат ЮНЕСКО у світовому масштабі відзначатиме столітній ювілей українського професійного театру, повсемірно відомого під найменням Театру Корифеїв. Цей театр своєю реалістичною творчістю сягнув вершини високого сценічного мистецтва і став поряд з величними творіннями світу. Мистецтвом Театру Корифеїв захоплювались Лев Толстой і Петро Чайковський, Ілля Рєпін і Антон Чехов, Михайло Нестеров і Володимир Короленко, Володимир Стасов і Марія Ермолова, захоплювались великі митці МХАТу. Видатний реформатор російської сцени, співфундатор цього театру К. С. Станіславський в листі до академіка А. Ю. Кримського писав: «Я палко люблю українську музику. Якщо Чайковського ми називаємо царедієм російської музики, то Лисенка — цього чудового чаруючого красою своєї музики композитора, ми сміливо можемо назвати сонцем української музики».

Такі українські актори, як Кропивницький, Заньковецька, Саксаганський, Садовський, (Станіславському не довелось на сцені бачити Карпенка-Карого — П. М.) — блискуча плеяда майстрів української сцени вийшла золотими літерами на скрижалі історії світового мистецтва, ні в чому не поступаються перед знаменитостями — Шекспіром, Мочаловим, Соловцовим, Неделіним. Той, хто бачив гру українських акторів, зберіг пам'ять на все життя». Народившись на півдні України, за роки свого існування цей театр здолав не одну тисячу кілометрів, в силу обставин то театр був мандрівним театром на колесах. Крім міст і містечок України, вистави театру бачили Кишинів і Краснодар, Ставрополь і Тбілісі, Мінськ і Варшава, Воронеж і Астрахань, Орел і Нижній Новгород, бачили обидві столиці землі Руської Петербург і Москва. Повсемірно виступи українських митців супроводжувались виключним успіхом. Цей успіх був викликаний великою художньою правдою сценічного мистецтва Театру Корифеїв, високим громадським об'ємом перед ними, кому перш за все були адресовані вистави. «Театр — це книга бідних, неписьменні люди не можуть читати ні книги, ні газети, а театр зрозумілий кожному, коли в ньому хороший художній репертуар», — не раз повторював Микола Садовський. «О, яку б користь міг давати український театр, коли б його міг бачити простий селянський люд, коли б можна було грати по селах», — писав І. Тобілевич у начерку про початок українського театру. Не розвагою й не прибутковим підприємством діячі Театру Корифеїв вважали сцену, а школою життя, трибуною. Як у свій час Олександр Герцен стосовно прогресивної демократичної літератури Росії писав: «Література для народу, позбавленого політичної свободи, є єдиною трибуною, з висоти якої він може примусити почути крик свого обурення і своєї совісті», так можна було з повним правом сказати й про український Театр Корифеїв. До речі, традиційно під Театром Корифеїв розуміють ряд професійних труп 80—90 років минулого сторіччя, біля керма яких стояли Марко Кропивницький, Іван Карпенко-Карий, Панас Саксаганський, Микола Садовський, до складу яких входили, М. Заньковецька, Г. Затиркевич-Карпинська, М. Садовська-Барілоті, О. Вірина, Ф. Левицький, О. Суслів, Л. Ліницька, І. Загорський і багато інших. В наш час роздаються голоси, щоб це поняття Театр Корифеїв поширити й на інші професійні трупи дожовтневої доби, що йшли по шляху реалізму театрального мистецтва, його народності.

Вже занадто невеликий репертуар дістався у спадщину Театрові Корифеїв з попередніх десятиріч, тому діячі цього театру активно заходились над його поповненням шляхом залучення до написання п'єс красною письменства того часу. Однак, основу репертуару складуть п'єси, написані самими діячами цього театру — Михайлом Старицьким, Марком Кропивницьким, Іваном Тобілевичем.

У виключно складних умовах доводилось виборювати право на своє існування Театрові Корифеїв. Ганебної пам'яті Емський указ 1876 року забороняв українське слово в друкованій на сцені. Криком наболілої душі відлунувалась в «Записці до з'їзду Всеросійського театральних діячів», виголошеної Панасом Саксаганським. Скільки років доводилось не раз домагатись дозволу на

виставу тієї чи іншої п'єси, щораз на вимогу цензури переробляти твір, приглушуючи його соціальне спрямування. А як багато важило від місцевих сатрапів — дозволити чи не дозволити грати виставу. І навіть за таких виключно важких і несприятливих обставин діячам Театру Корифеїв вдалось створити виняткової сили соціально-психологічну драматургію, кращі твори з якої стали в один ряд з відомими драматичними полотнами світу. Драматурги викривають вовчі закони свого сьогодення, викривають лихо давнє і сьогочасне, показують наростання протесту проти несправедливої дійсності. Поруч з такими героями прози, як Жук, Чіпка, Орел, Микола Джеря в драматургії з'являється Степан Петраш («У темряві»), Андрій Когут («Глитай або ж павук»). Вперше в українській драматургії позитивним героєм стає маса («Хазяїн», «Сава Чалий», «Оборона Буші»). В своїй творчості діячі Театру Корифеїв опираються на естетику В. Бєлінського, М. Чернишевського, Т. Шевченка. Твердо ступивши на шлях критичного реалізму, драматурги, режисери і актори Театру Корифеїв створюють соціальні типи, що, як писав Іван Франко, «уособлювали в собі думки і змагання даної доби». Кращі твори давали глибокий соціальний аналіз дійсності з не менш глибоким входженням в психологію персонажів.

Обстоюючи справді реалістичний театр, театр-школу, театр-трибуну, Корифеям доводилось вести непримиренну боротьбу з театральною «шантрапою», горілично-гопачними трупами, єдиною метою яких було: розважити ситого товстосума, зірвати добрий збір. Звідси і жорстока мелодрама, натуралістичні трюки, танцювально-пісенні надмірності, націоналістична романтика і повне ігнорування історичної правди і всяке нехтування художньою правдою. «Бідна богиня театрального мистецтва — Мельпомена, — писав Панас Саксаганський, — певно, не раз тікала світ за очі і від того театру і від тих лицедіїв, що своєю грою на сцені так тяжко зневажали її». Додамо, що цим, з дозволу сказати, трупам цензура не чинила зовсім перешкод. В них вона власне мала спільників у боротьбі зі

(Закінчення на 4-ій стор.)

Микола САДОВСЬКИЙ в ролі Богдана Хмельницького за однойменною п'єсою М. Старицького.

Марія Заньковецька в ролі Цвіркунки у виставі «Чорноморці» за п'єсою М. Старицького — Я. Кухаренка.

Гуртожитки. Наочна агітація

НЕНАЖЕРЛИВА УТРОБА.

Нещодавно комісія в складі членів комітету ЛКСМУ ОДУ, членів ООЗД, «Комсомольського прожектора» вузу перевірила стан наочної агітації в кімнатах гуртожитків №№ 1—7.

Комісія вважає, що в цілому цей стан (картини, фотографії, плакати, відкритки, тощо, що вивішуються студентами в кімнатах для проживання) можна визнати задовільним. Прикладом правильного відношення студентів до вивішеного естетичного матеріалу, що має і певне політичне значення, є всі кімнати в гуртожитках №№ 1, 2. Тут відчувається творчий підхід, смак, бо від художніх картин (репродукцій) до політичних плакатів, що закликають до боротьби за мир, від спортивних фотографій, від пропаганди XXVI з'їзду КПРС до дитячого малюнка — ось що побачите сьогодні в кімнатах № 137 (староста О. Зирянова), № 263 (В. Крапивка). Є ряд цікавих кімнат і в інших гуртожитках: № 306 (О. Дубинська), № 342 (В. Цебрик) — гуртожиток № 4; №№ 15, 13, 40, 27, 66 — гуртожиток № 3, і т. д. Таких прекрасних кімнат — більшість.

Та поряд з цим комісія

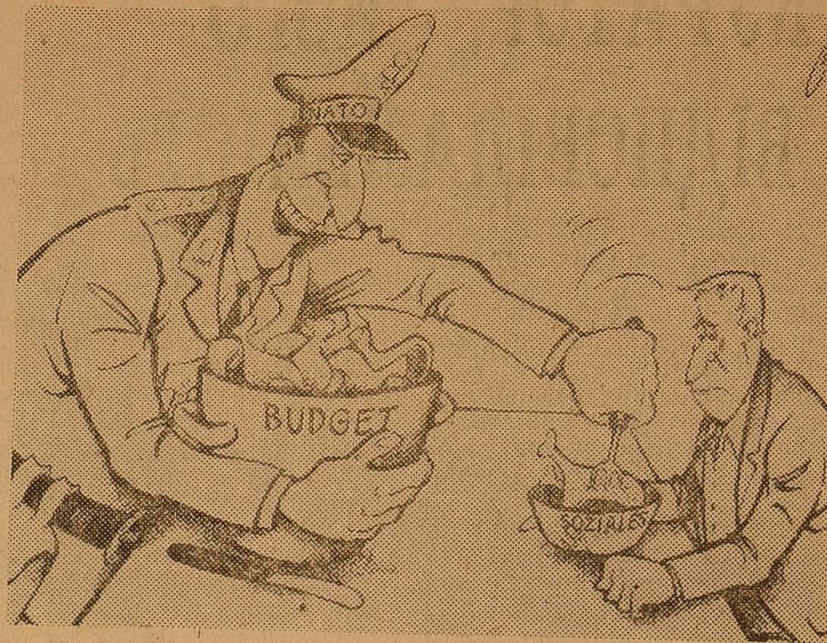
констатує і певні недоліки в роботі студрад гуртожитків і комсомольських бюро факультетів, зокрема: ще нерегулярно проводиться контроль за станом ідейно-політичного змісту матеріалів, що вивішуються на стінах, в яких нерідко проглядає мішанство низької естетичний смак. Так, над ліжком студента III курсу юридичного факультету Довгальова (гурт. № 4, кімн. № 230) висів листок з зображенням євангельського персонажу, а в кімнаті № 234 (Н. Вазелюк, IV курс, юрфак) на стінах яскраво вирізи із журналу «Америка». Чимало негативного було відзначено і в кімнатах № 237 (4-й гурт.), №№ 123, 328, 332 (I-й гурт.), №№ 20, 12, 65 (3-й гурт.), в окремих кімнатах гуртожитку № 7. Все це матеріали, які аж ніяк не назвеш мистецтвом, передовим культурним фронтом, вони свідчать про убогість світогляду, спотворені почуття деяких студентів. На жаль, між ними виявились і комсомольські активісти: С. Томіліна (I група, ПВ), В. Кузнецов (член студради гурт. № 1, V курс, хімфак). А в деяких кімнатах проживають і комуністи — куди вони дивляться?!

Отже, подібні факти свід-

чать про одне: в гуртожитках є певні недоліки, прогалини в ідейно-виховній, індивідуальній роботі комісарів студрад, які не виносять подібні проблеми на засідання студрад, не запитують строго з порушників дисципліни, а якщо і говорять про це, то ефективність таких розмов дуже слабка. Це особливо стосується комсомольських бюро юридичного та фізичного факультетів, студрад гуртожитків №№ 3, 4, 7. Є значні недоліки і в проведенні інтернаціональної роботи в гуртожитках (зокрема — в гурт. № 3).

Комсомольському активу гуртожитків та бюро факультетів необхідно переглянути своє відношення до даних проблем, визначити заходи по посиленню виховної роботи серед студентства і працювати тут цілеспрямованіше, давати рішучу відсіч негативним фактам, як того вимагають партійна постанова «Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи», рішення XXVI з'їзду КПРС.

О. БАБИХІН,
начальник «КП»,
член рейдової комісії
по гуртожитках.

І без того подаючи левину долю державних бюджетів, заправили НАТО, що слідує в фарватері мілітаристського курсу адміністрації США, вимагають ще більших асигнувань на підготовку війни. Так через невгамований апетит воєнщини постійно скорочуються засоби на соціальні потреби.

(Фотохроніка ТАРС).

ЗУСТРІЧ З ПИСЬМЕННИКАМИ

В гості до студентів прийшли відомі українські письменники-сатирики Кость Сергієнко, Анатолій Бортяк, Олег Чорногуз, Іван Немирович, Володимир Іванович, а з ними — заслужений артист Української РСР Федір Жарко. За щирого і доброзичливого господаря від нашого університету виступав на зустрічі професор, член Спілки письменників СРСР І. М. Дузь.

А збирав їх усіх ім'я та діло видатного українського письменника-гумориста, сатирика Степана Івановича Олійника, річницю якого ми святкуємо 3 квітня.

На зустрічі присутні слу-

хають гострі гуморески та літературні пародії, що чепугуються зі слогадами шановних гостей, чия творче життя було пов'язане з Одесою, з нашим університетом. На закінчення виступив Федір Жарко, який виконав українські народні пісні. Аномпанував співакові Іван Немирович, в минулому соліст славнозвісної капели бандуристів... А потім відповіді на численні запитання шанувальників їхнього чудового мистецтва слова.

В. НЕМЕРЦАЛОВ,
студент IV курсу
філфаку, українське
відділення.

СТОРИЧЧЯ ТЕАТРУ КОРИФЕЇВ

[Закінчення.
Початок на 3-й стор.]

справді народним, реалістичним театром.

Наслідуючи і далі розвиваючи традиції своїх попередників і перш за все великого Михайла Щепкіна, діячі Театру Корифеїв з огляду на входження в репертуар нових тем, мотивів, образів, нових характерів і типів були невтомними у своїх пошуках нових засобів сценічної виразності, мистецького втілення задумів драматургів, що мали б відповідати вимогам нового часу. Діячі Театру Корифеїв вимагали професіоналізму, вони високо піднесли роль режисера у підготовці вистави. Театральне мистецтво вперше пізнало велику силу ансамблевої гри. Вперше за всю свою історію народний глядач побачив злиття всіх елементів спектаклю в одне ціле. Виконавець центральної ролі, хорист, статист, хореографія, пластика, музичне оформлення — все було підкорене розкриттю ідей твору, все стало новило собою гармонію, не знану до того часу. Надзвичайно цікавими в цьому плані є свідчення відомого діяча російського театру М. Синельникова. З Театром Корифеїв пов'язане і утвердження в українській сцені професіонального оперного мистецтва. Будучи акторами синкретичного характеру, що складає одну з національних рис українського театрального мистецтва, діячі Театру Корифеїв знову-таки утверджували жанр музично-драматичного театру. Провідні актори Театру Корифеїв своєю практикою спростовували відомі настанови про амплуа. Марко Кропивницький з однаковим успіхом грав як Тараса Бульбу, так і Йосипа Бичка, Івана Непокритого, Хому Кича-того, Стецька, Шельменка, Хвортуну, Воронова; Панас Саксаганський грав Голохвостого, Харка Ледачого, Возного, Цо-

куля, Франца Моора, Фенегена, а водночас і Богуня, Потоцького, Гната Голого...

В той час як трубадури буржуазного світу, обстоюючи інтереси українського панства, сіяли ворожнечу між народами, прагнули ізолювати український народ від його щирого побратима народу російського, як писав В. І. Ленін «таких близьких і мовою, місцем проживання, і характером, і історією», діячі Театру Корифеїв високо тримали прапор братнього єднання.

Розвиток українського театрального мистецтва в минулому, в т. ч. і славетного Театру Корифеїв, відбувався в тісних взаєминах з російською театральною культурою.

Марко Кропивницький працювавши десять років у російських трупах, був партнером не одного з відомих російських акторів, здобувши великий досвід, лише тоді відважився на створення першої професійної української трупи. Панас Саксаганський, Марія Заньковецька, плакаючи думку про створення на Україні справді народного театру, беруть за взірць МХАТ. Виключною необхідністю діячі Театру Корифеїв вважають включення до свого репертуару п'єс Грибєдова, Гоголя, Островського. В них вони бачили великий важіль виховання суспільної свідомості, речника демократичного поступу. За свідченням Софії Тобілевич — Шекспір і Островський зробились другою євангелією для Карпенка-Карого. «Учитись музиці по великих зразках російської штуки ніколи не відмовлюсь», — писав Микола Лисенко в листі до Івана Франка. Коли вперше з'явився стаціонарний український театр, його керівник Микола Садовський до діючого репертуару включає «Реві-

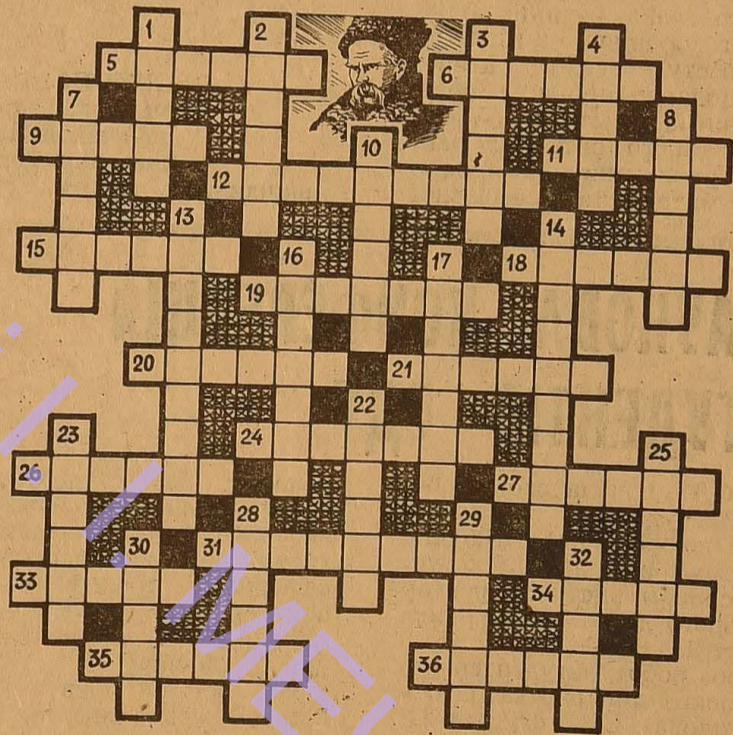
зор» і «Одруження» Гоголя, «Тепленьке місце» Островського, «Сватання», «Ведмідь» Чехова, «Від неї всі скверни» Толстого. Все життя мріяла Марія Заньковецька зіграти Катерину з «Грози». Островського. Через цензурні заборони так і не змогла здійснити своєї мрії. Лише для себе були зіграні окремі сцени.

Діяльність і творчість діячів Театру Корифеїв стала виключно великим набутком культури нашого народу. Цей театр вписав ряд неповторних сторінок у велику книгу світового мистецтва. Його слава історія, творчість цього театру мала і має великий вчительний характер для радянських митців. Це до них, діячів літератури і мистецтва, працівників культури нещодавно звертався Центральний Комітет КПРС: «Створіть їй твори, гідні нашої великої Батьківщини! Високо несіть прапор ідейності, партійності і народності радянського мистецтва!»

Сягнувши вершин театрального мистецтва, діячі Українського Театру Корифеїв посіли почесне місце в одному ряду з великими мистецькими творіннями світу.

П. МАРКУШЕВСЬКИЙ,
доцент Одеського
університету, кандидат
філологічних наук.

КРОСВОРА

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Повість Т. Г. Шевченка. 6. Великий російський актор, основоположник критичного реалізму в російському і українському театральному мистецтві. 9. Український композитор, автор опери «Катерина». 11. Великий російський письменник. 12. Український радянський композитор, автор опери «Тарас Шевченко». 15. Опера М. Вериківського. 18. Балада Т. Г. Шевченка. 19. Російський радянський поет, лауреат Шевченківської премії. 20. Поема Т. Г. Шевченка. 21. Назва першої збірки поезій Тараса Григоровича Шевченка. 24. Вид образотворчого мистецтва. 26. Поема Т. Г. Шевченка, написана російською мовою. 27. Український радянський режисер і актор. 31. Героїко-романтична поема Т. Г. Шевченка. 33. Український радянський кінорежисер, постановник фільму «Назар Стодоля». 34. Місто в Черкаській області. 35. Український радянський актор, один з фундаторів Київського українського драматичного театру імені І. Франка. 36. Річка, оспівана Т. Г. Шевченком.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Ім'я головного героя п'єси Т. Г. Шевченка. 2. Кантата-симфонія С. Людкевича. 3. Автор драматичної поеми «Дума про Кобзаря». 4. Балет К. Данькевича. 7. Драматична поема І. Кочерги. 8. Великий російський письменник. 10. Видатний російський актор і театральний діяч. 13. Драма М. Кропивницького. 14. Виконавець головної ролі у фільмі «Тарас Шевченко». 16. Місто на Україні. 17. Назва українського літературно-художнього альманаху, який видавався в 1843—1844 роках. 22. Український радянський поет. 23. Український народний танок. 25. П'єса М. Зарудного. 28. Український поет-романтик. 29. Балет В. Гомоляки. 30. Український радянський композитор, автор музики до фільму «Сон». 32. Виконавець партії Трохима у фільмі-опері «Наймичка».

Редактор В. НИКОЛАЄВ.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).

«За научні кадри», орган парткома, ректората, профкома і комітета комсомолу Одеського державного університету ім. Мечникова. (На українському мові).

Друк. вид. «Чорноморська комуна» Одеського обкому України, вул. Пушкінська, 32. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда». Зам. № 4427.